

ด่วนที่สุด

ที่ กค 0409.5/ 11601

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 3679
วันที่ 23 มิ.ย 2549
เวลา 9.49

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

๕๖๑ 3/272
๒๕.๕.๔๙

10.00 ๖ ๖

๒๒ มิถุนายน 2549

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- อ้างถึง 1. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0504/11560 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2548
2. หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.5/11066 ลงวันที่ 23 มิถุนายน 2548
3. หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.5/17704 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2546

ด้วยกระทรวงการคลังมีความประสงค์ขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2548 อนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 6.2 (เดิม) (ฝ่ายกฎหมาย ระบบราชการและการประชาสัมพันธ์) โดยเห็นควรให้กระทรวงการคลังนำหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการตามที่เสนอตามหนังสือที่อ้างถึง 2 ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 เมษายน 2546 แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ปรากฏรายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง 1

2. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 มาตรา 4(1) กำหนดให้เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีและมาตรา 4(6) กำหนดให้ร่างระเบียบที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการโดยทั่วไปจะต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ดังนั้น หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่มีผลใช้บังคับแก่ส่วนราชการโดยทั่วไป จึงต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

3. ความจำเป็นเร่งด่วนของเรื่อง

การเสนอเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ เป็นเรื่องสืบเนื่องในการดำเนินการตามแผนพัฒนากฎหมายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ของกระทรวงการคลัง ซึ่งหากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการแล้ว กระทรวงการคลังจะได้ดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติดังกล่าวต่อไป

4. สารสำคัญของเรื่อง

4.1 พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 มีเจตนารมณ์ให้ความช่วยเหลือในลักษณะเป็นค่าตอบแทนข้าราชการที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยอันเนื่องมาจากทางราชการเป็นเหตุ โดยกำหนดให้ข้าราชการที่ได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติงานประจำสำนักงานในต่างท้องที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน เว้นแต่ เจ้าชายกรณีที่ไม่เดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยเพราะทางราชการเป็นเหตุ เช่น ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้แล้ว มีเคสสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่โดยไม่มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงินหรือได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวยังมีบทบัญญัติให้ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านสามารถนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคามานำเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ด้วย ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนด

4.2 เนื่องจากในกรณีที่ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้แล้ว พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 ได้บัญญัติเป็นข้อยกเว้นมิให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านไว้ในมาตรา 7 (1) ดังนั้น เพื่อให้การจัดบ้านพักของทางราชการเป็นไปโดยถูกต้องในแนวเดียวกันและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่สนับสนุนให้ข้าราชการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง กระทรวงการคลังโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักอาศัยของทางราชการ ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.5/ว.7 ลงวันที่ 22 มกราคม 2547

4.3 กรณีที่กระทรวงการคลังเสนอตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ โดยมีข้อกำหนดเพิ่มเติมให้สามารถจัดข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกเข้าพักในที่พักของทางราชการได้นั้น เพื่อให้ผู้มีอำนาจจัดที่พักของส่วนราชการสามารถใช้ดุลพินิจจัดให้ข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกและเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการได้ ซึ่งมีเงื่อนไขว่า หากส่วนราชการใดจะใช้ดุลพินิจดังกล่าว จะต้องบริหารเงินงบประมาณที่ได้รับให้อยู่ภายในวงเงินที่ได้รับจัดสรรด้วยและการที่จะให้ข้าราชการเช่าอยู่อาศัยในที่พักของทางราชการโดยมีกำหนดระยะเวลาเท่าใดนั้น ก็ให้อยู่ในดุลพินิจของส่วนราชการ นั้น อย่างไรก็ตาม หากได้มีการใช้ดุลพินิจจัดข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการแล้วกระทบต่อเงินงบประมาณที่ส่วนราชการมีอยู่ ก็สามารถที่จะจัดให้ออกจากที่พักของทางราชการได้ซึ่งไม่ทำให้เกิดภาระงบประมาณเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

4.4 กรณีคณะกรรมการกลั่นกรองฯ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการตามที่กระทรวงการคลังเสนอว่าเป็นการจัดสวัสดิการให้กับข้าราชการประเภทหนึ่งซึ่งต้องพิจารณาทั้งระบบในเชิงบูรณาการ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2546 ให้กระทรวงการคลังร่วมกับ

สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร. รับเรื่องนี้ไปพิจารณาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีโดยด่วนแล้ว ในขั้นนี้จึงควรรอผลการพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โดยให้กระทรวงการคลังนำเรื่องนี้ไปเสนอในการพิจารณาด้วย นั้น เห็นว่า

4.4.1 กระทรวงการคลัง ได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 เมษายน 2546 และได้รายงานผลการดำเนินการให้คณะรัฐมนตรีทราบแล้ว โดยเห็นควรให้การเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านเป็นระบบค่าตอบแทนเช่นเดิม เนื่องจากการได้มีการยกทรงพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการขึ้นใหม่แล้ว และเห็นว่าการกำหนดให้เบิกจ่ายค่าเช่าบ้านในรูปแบบของสวัสดิการให้แก่ข้าราชการ 8 ประเภทตามพระราชกฤษฎีกาฯ ต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง 3

4.4.2 จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม กรณีกำหนดให้ได้รับค่าเช่าบ้านในรูปแบบของสวัสดิการที่อยู่อาศัย นอกจากจะจ่ายให้กับข้าราชการ 8 ประเภท ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 ที่ใช้บังคับอยู่ปัจจุบันซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 1,705,007 คนแล้ว การให้สวัสดิการต้องคำนึงถึงกลุ่มลูกจ้างประจำประมาณ 226,301 คน ด้วย เพื่อมิให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งหากประมาณการงบประมาณที่ต้องใช้เพื่อการนี้คิดเป็นเงิน 1,931 ล้านบาทต่อเดือน (ตั้งสมมติฐานว่า กำหนดอัตราสวัสดิการที่อยู่อาศัย 1,000 บาทต่อคนต่อเดือน หรือ 23,172 ล้านบาทต่อปี เมื่อเปรียบเทียบงบประมาณรายจ่าย งบดำเนินงานในลักษณะค่าตอบแทนที่จ่ายเป็นค่าเช่าบ้านตามตารางที่แสดงต่อไปนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 (บาท)	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 (บาท)	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 (บาท)
2,786,979,617.00	2,850,537,514.73	2,411,739,944

จะเห็นได้ว่า ต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นจากเดิมอีกมาก จะมีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ งบประมาณรายจ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณเพื่อการลงทุน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในหลักการวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2550 เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2549 จำนวน 1,476,000 ล้านบาท แยกเป็น งบรายจ่ายประจำ 1,030,623.3 ล้านบาท งบรายจ่ายลงทุน 388,188 ล้านบาท ซึ่งงบรายจ่ายประจำได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 เป็นจำนวนเพียง 72,146.3 ล้านบาทเท่านั้น คงไม่สามารถนำงบประมาณจำนวนดังกล่าวมาใช้จ่ายเป็นสวัสดิการค่าเช่าบ้านได้ เนื่องจากวงเงินงบประมาณทั้งจำนวนได้มีการผูกพันรายการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไว้หมดแล้ว

4.4.3 นอกจากนี้จากการศึกษาการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านของข้าราชการในประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดาทราบว่า ทั้งสองประเทศไม่มีการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านให้แก่ข้าราชการพลเรือน ยกเว้นข้าราชการทหารที่ทางราชการไม่สามารถหาที่พักในหน่วยทหารนั้นได้ และข้าราชการที่ต้องปฏิบัติงานด้านต่างประเทศ เช่น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามสถานทูตในประเทศต่าง ๆ

/โดย...

โดยข้าราชการพลเรือนจะได้รับเงินช่วยเหลือเป็นค่าย้ายถิ่นฐาน (relocation benefit) ในกรณีที่มีการย้ายสถานที่ทำงานจากที่หนึ่งไปยังที่หนึ่ง ซึ่งจากการดำเนินการในลักษณะนี้จะเห็นได้ว่า ทั้งสองประเทศมีหลักการให้ความช่วยเหลือค่าเช่าบ้านให้แก่ข้าราชการในกรณีที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยจากทางราชการเป็นเหตุและตามภารกิจการปฏิบัติงานของข้าราชการผู้นั้นในต่างประเทศ มิได้ให้กับข้าราชการทุกคนในลักษณะเงินสวัสดิการ

4.4.4 เมื่อพิจารณาข้อมูลและเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว เห็นว่า ขณะนี้สมควรที่จะรักษาลักษณะเดิมโดยให้การเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านเป็นไปในลักษณะค่าตอบแทนเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ การกำหนดสิทธิค่าเช่าบ้านในรูปแบบสวัสดิการกระทรวงการคลังจะนำไปพิจารณาความเป็นไปได้ โดยละเอียดรอบคอบอีกครั้งร่วมกับการพิจารณาแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามแผนพัฒนากฎหมาย ประจำปี พ.ศ. 2550 ต่อไป

5. ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการตามหนังสือที่อ้างถึง 2

6. ความเห็นชอบ หรือการอนุมัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

7. กฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งที่กำหนดให้มีการวิเคราะห์หรือศึกษาก่อนที่จะดำเนินการ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2548 อนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 6.2 (เดิม) (ฝ่ายกฎหมายระบบราชการและการประชาสัมพันธ์) โดยเห็นควรให้กระทรวงการคลังนำหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 เมษายน 2546 แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

8. ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และที่มาของแหล่งเงินค่าใช้จ่าย

กรณีการให้ความเห็นชอบกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ ตามข้อ 5 นั้น ส่วนราชการใช้จ่ายจากงบดำเนินงานของแต่ละส่วนราชการ โดยบริหารเงินงบประมาณให้อยู่ภายในวงเงินที่ได้รับจัดสรรจึงไม่ก่อให้เกิดภาระงบประมาณเพิ่มขึ้น

9. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการตามข้อ 5

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทอง พิทยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักมาตรฐานด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง

กลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ

โทร. 0-2271-2354